

**Үзәкләшкән дини оешма –
Татарстан Республикасы мөселманнары Диния нәзарәте
Балтач районы мөхтәсибәте**

**Балтач мөхтәсибәтендә “НАМАЗ УКУ”
һәм “КОРЪӘН УКУ” бәйгесе**

НИГЕЗЛӘМӘСЕ

Балтач 2021

«РАСЛЫЙМ»

رقفلك

Балтач районы мөхтәсибе

Жәлил хәзрәт Фазлыев

2019 ел

Балтач мөхтәсибәтендә “Корьән уку”

бәйгесен уздыру турында

НИГЕЗЛӘМӘ

1. Гомум

- 1.1. Бәйгенең максаты: Балаларда динебезгә, Корьән өйрәнүгә кызыксыну һәм мөхәббәт уяту.
- 1.2. Корьән бәйгесе мөхтәсибәт тарафыннан расланган көндә үткәрелә.

2. Бурычлар

- 2.1. Балаларга әхлакый тәрбия бирү.
- 2.2. Балаларда Корьән ятлауны гадәткә кертү.
- 2.3. Традицион ислам кыйммәтләрен пропагандалау.
- 2.4. Укытучылар эшчәнлегенең сыйфатын бәяләү һәм кызыксыну уяту.

3. Номинацияләр

- 3.1. Бәйге 8 номинациядә уза.

“Кыска сүрә”

“Әл-Фәтихә”, “Әл-Ихлас”, “Әл-Фәлак”, “Ән-Нәс”,
“Әл-Кәүсәр” сүрәләре.

“Фил-Нәс”

“Әл-Фәтихә”, “Әл-Фил” сүрәсеннән “Ән-Нәс”
сүрәсенә кадәр.

“Духә-Нәс”

“Әл-Фәтихә”, “Әд-Духә” сүрәсеннән “Ән-Нәс”
сүрәсенә кадәр.

“Әгълә-Нәс”

“Әл-Фәтихә”, “Әл-Әгълә” сүрәсеннән “Ән-Нәс”
сүрәсенә кадәр.

“Гаммә”

“Гаммә” парәсе.

“Гаммә +”

“Гаммә” парәсе һәм алдан ярты парә.

“Тәбарәк”

“Гаммә”, “Тәбарәк” парәләре.

“Һәфтияк”

“Гаммә”, “Тәбарәк” парәләре, “Йә-син”, “Әл-Вакыйга”, “Әр-Рахман”, “Хәшер” сүрәләре, “Әл-Бакара” сүрәсенәң 1-5 (Әлиф-ләм-мим), 152-157 (Фәзкуруни), 183-186 (Шәһрү Рамадан), 255 (Аятел Кәрси), 284-286 (Лилләһи) аятләре.

4. Катнашучылар һәм бәйге шартлары

- 4.1. Бәйгедә Балтач районының мәктәпкәчә һәм мәктәп яшендәге ир һәм кыз балалары катнаша.
- 4.2. Катнашучы бер генә номинациядә катнаша ала, кушымта №1 буенча теркәлә.
- 4.3. Бәйге язгы каникул вакытында үткәрелә.
- 4.4. Үткән елда урын алган бала шул ук һәм аннан түбәнрәк номинациядә катнаша алмый.

5. Бәйгенең эшче органнары

- 5.1. Бәйгене әзерләү һәм уздыру өчен оештыру комитеты һәм жюри әгъзалары сайлана.
- 5.2. Бәйгене оештыру һәм уздыру, катнашучыларны бүләкләү- оештыру комитетының бурычы булып тора.
- 5.3. Жюри әгъзалары бәйгегә нәтижә карары чыгаралар.

6. Бэйгегэ нэтижэ ясау һәм бүлэклэү

- 6.1. Оештыру комитеты белән расланган жюри эгъзалары бэйгегэ нэтижэ ясыйлар.
- 6.2. Һәрбер катнашучыга истәлеккә бүлөк тапшырыла.
- 6.3. Бэйгедә жиңүчеләр диплом һәм кыйммәтле бүлөк белән бүлөкләнә.
- 6.4. “Кыска сүрә”, “Фил-Нәс”, “Духа-Нәс”, “Әгълә-Нәс” номинацияләрендә балалар дүрт төркемгә бүленә:
 1. Мәктәпкәчә, башлангыч сыйныф (1-4 сыйныф) малайлар.
 2. Зурлар (5-11 сыйныф) малайлар.
 3. Мәктәпкәчә, башлангыч сыйныф (1-4 сыйныф) кызлар.
 4. Зурлар (5-11 сыйныф) кызлар.“Гаммә”, “Гаммә+”, “Тәбарәк”, “Һәфтияк” номинацияләрендә балалар яшь буенча, кызлар-малайларга бүленмишә бер төркемдә генә катнаша.
- 6.5. Һәр номинациядә биш призлы урын бирелә.
- 6.6. “Гаммә”, “Гаммә+”, “Тәбарәк”, “Һәфтияк” номинациясендә “Коръәннән укып күрсәтү” бәяләнә.
- 6.7. Катнашучыларга бирелгән бәя баллары тигез булган очракта “Намаз уку”, “Киеме” игътибарга алына.
- 6.8. Бэйгегэ нэтижә кушымта №2 буенча алып барыла.
- 6.9. Бэйге Балтач Үзәк мәчетендә үткәрелә.

**Балтач мөхтәсибәтенең балалар арасында уздырылучы
Корьән уку бәйгесенең нигезләмәсе.**

Вакыты: Язгы каникул.

Урын: Үзәк мәчет.

Катнашучылар: Корьән уку бәйгесе Балтач районының мәктәпкәчә һәм мәктәп балалары арасында үткәрелә.

Номинация	Малайлар		Кызлар		Урын
	Мәктәпкәчә, башлангыч сыйныф (1-4 кл) кечкенәләр	5-11 класс зурлар	Мәктәпкәчә, башлангыч сыйныф (1-4 кл) кечкенәләр	5-11 класс зурлар	
Кыска сүрә	+	+	+	+	1,2,3,4,5
“Фил-Нәс”	+	+	+	+	1,2,3,4,5
“Дүхә-Нәс”	+	+	+	+	1,2,3,4,5
“ Әгълә- Нәс	+	+	+	+	1,2,3,4,5
“Гаммә”	Бергә				1,2,3,4,5
“Гаммә+”	Бергә				1,2,3,4,5
“Тәбарәк”	Бергә				1,2,3,4,5
“Һәфтияк”	Бергә				1,2,3,4,5

«РАСЛЫЙМ»

رفقلى

Балтач районы мөхтәсипә

Жәлил хәзрәт Фазлыев

2019 ел

Балтач мөхтәсипәтендә “Намаз уку” бәйгесен уздыру турында НИГЕЗЛӘМӘ

1. Гомум

- 1.1. Бәйгенең максаты: Балаларда динебезгә, Коръән өйрәнүгә кызыксыну һәм мөхәббәт уяту.
- 1.2. “Намаз уку” бәйгесе мөхтәсипәт тарафыннан расланган көндә үткәрелә.

2. Бурычлар

- 2.1. Балаларга әхлакый тәрбия бирү.
- 2.2. Балаларда Намаз укуны гадәткә кертү.
- 2.3. Традицион ислам кыйммәтләрен пропагандалау.
- 2.4. Укытучылар эшчәнлегенең сыйфатын бәяләү.

3. Номинацияләр

3.1. Бәйге балаларның яшенә карап 3 номинациядә уза.

I номинация - мәктәпкәчә һәм 1,2 сыйныф балалары.

II номинация - 3-4 сыйныф балалары.

III номинация - 5-6 сыйныф балалары.

3.2. Бәйгедә катнашучы балалар малайлар һәм кызлар төркемнәренә бүленә.

3.3. I номинация (мәктәпкәчә һәм 1,2 сыйныф балалары).

- ике рәкагатьле намаз укып күрсәтү.

- кыска сораулар.

II номинация (3-4 сыйныф балалары).

- биш вакыт намаз, конут догасы, аятел көрси

- кыска сораулар, иман шарты.

III номинация (5-6 сыйныф балалары).

- биш вакыт намаз, конут догасы, аятел көрси, азан, азан догасы, “Тәкаббәл” догасы.

- кыска сораулар, 44 фарыз, иман шарты.

- “Әл-Фәтиха” сүрәсенәң тәфсирен белү.

4. Катнашучылар һәм бәйге шартлары

- 4.1. Бәйгедә Балтач районының мәктәпкәчә һәм мәктәп яшендәге ир һәм кыз балалар катнаша.
- 4.2. Катнашучы бер генә номинациядә катнаша ала, кушымта №1 үрнәге буенча теркәлү уза.

5. Бәйгенең эшче органнары

- 5.1. Бәйгене эзерләү һәм уздыру өчен оештыру комитеты һәм жюри әгъзалары сайлана.
- 5.2. Бәйгене оештыру һәм уздыру, катнашучыларны бүләкләү - оештыру комитетының бурычы булып тора.
- 5.3. Жюри әгъзалары бәйгегә нәтижә карары чыгаралар.

6. Бәйгегә нәтижә ясау һәм бүләкләү

- 6.1. Оештыру комитеты белән расланган жюри әгъзалары бәйгегә нәтижә ясыйлар.
- 6.2. Һәрбер катнашучыга истәлеккә бүләк тапшырыла.
- 6.3. Бәйгедә жиңүчеләр диплом һәм кыйммәтле бүләк белән бүләкләнә.
- 6.4. Һәр номинациядә биш призлы урын бирелә.

6.5. Катнашучыларга бирелгән бәя баллары тигез булган очракта “Ничә вакыт намаз укуы”, “Киеме” игътибарга алына.

6.6. Бәйге нәтижеләре №2 кушымта үрнәгендә теркәлә.

6.7. Үткәрү урыны: Балтач районы мәчетләре.

7. Бәйге түбәндәге китаплар нигезендә үткәрелә:

1. Намаз уку тәртибе., Р.Исхакый., Казан., 2008 г.
2. Гыйбадәте исламия., Ә.Максуди., Казан., 2008 г.
3. Балаларга үгет-нәсыйхәт., Казан., 1999 г.
4. Ислам тәрбиясе. К.Валиуллин., Казан., 2012 г.
5. Жәлил хәзрәт дәресләре., Казан., 2012 г.

Теркәү кәгазе

*номинация төренең астына сызарга

Малайлар /Кызлар мәктәпкәчә, 1-2 сыйныф /3-4 сыйныф/ 5-6 сыйныф				
№	Исем Фамилия	Яшь	Авыл / Мәчет	Остаз

Бәя бирү кәгазе

*номинация төренең астына сызарга

Малайлар / Кызлар											
мәктәпкәчә, 1-2 сыйныф /3-4 сыйныф/ 5-6 сыйныф											
№	Исем Фамилия	Киём/ өйдә намаз уку	Намаз		Конут догасы	Аятел Көрсө	Тәкаббәл догасы	Азан догасы	Сорау - жавап	Нәтижә	Урын
			уку рәвешө	Сүрә, дога укулышы							
		2/2 балл	10 балл	10 балл	10 балл	10 балл	10 балл	10 балл	10 балл		

Мәктәпкәчә һәм 1,2 сыйныф балалары өчен сораулар.

1. Сорау: Раббың кем?

Жавап: Раббым Аллаһ.

2. Сорау: Пәйгамбәрең кем?

Жавап: Мөхәммәд Мостафа саләллаһу гәләйһи вәссәләм.

3. Сорау: Синең динең нинди?

Жавап: Динем Ислам.

4. Сорау: Ислам нәрсә дигәнне аңлата?

Жавап: Ислам - буйсыну дигәнне аңлата, ягъни Аллаһ кушканнарны үтәү, тыйганнардан тыелу.

5. Сорау: Исламның ничә терәге бар һәм алар ниләр?

Жавап: Исламның 5 терәге (фарызы) бар. Алар:

1) “Аллаһтан башка гыйбадәткә лаеклы зат юк һәм Мөхәммәд Аның колы һәм илчесе”, - дип шаһитлык бирү.

2) Биш вакыт намаз уку.

3) Рамазан аенда ураза тоту.

4) Зәкәт түләү.

5) Хаж кылу.

6. Сорау: Мөселманнарның изге китабы? Ул кем сүзләре ?

Жавап: Коръән. Коръән - Аллаһ сүзе.

7. Сорау: Мөхәммәт саләллаһу гәләйһи вәссәләмнең әти-әнисенең һәм сөт әнисенең исеме ничек?

Жавап: Габдуллаһ, Әминә, сөт әнисе – Хәлимә.

8. **Сорау:** Беренче кеше кем?

Жавап: Адәм гәләйһиссәләм.

9. **Сорау:** Беренче һәм соңгы пәйгамбәрләрнең исемнәрен атагыз?

Жавап: Адәм гәләйһиссәләм, Мөхәммәд саләллаһу гәләһи вәссәләм.

10. **Сорау:** Коръән нинди телдә иңә?

Жавап: Гарәп телендә.

11. **Сорау:** Мөхәммәт саләллаһу гәләйһи вәссәләм кайсы шәһәрдә туа?

Жавап: Мәккә.

12. **Сорау:** Һәр эшне башлаганда әйтә торган сүз?

Жавап: Бисмилләһ.

13. **Сорау:** Нинди сүзне “Кәлимәтүн таибәтүн” дип атыйлар?

Жавап: “Кәлимәтүн таибәтүн” – яхшы сүз дип тәржемә ителә. Ул: *Ләә иләһә иллә Аллаһу Мүхәммәдүр-расүлүллаһ* – Аллаһы Тәгаләдән башка гыйбәдәт кылырга лаеклы зат-иләһ юк, Мөхәммәд Аллаһ илчесе.

14. **Сорау:** Кем ул “Кирамун Кәтибин”?

Жавап: Алар кешеләрнең кылган эшләрен язып баручы ике фәрештә “хөрмәтле язучылар”. Уң яктагысы изге гамәлләрне яза, сул яктагысы гөнаһларны яза.

15. **Сорау:** Аяк киemen ничек киябез?

Жавап: Уң аяктан башлап киябез.

16. **Сорау:** Ашаганда ризыкны кайсы кул белән ашыйбыз?

Жавап: Ризыкны уң кул белән авызга кабабыз.

Сорау: Ипине кайсы кул белән тотасы?

Жавап: Уң кул белән тотасы.

17. **Сорау:** Мөселман кеше ничек сәлам бирә һәм аңа жавап кайтара?

Жавап: *Әссәләмүгаләйкүм вә рахмәтуллааһи вә бәракәәтүһү. Вәгәләйкүмүссәлам вә рахмәтуллааһи вә бәракәәтүһү.*

3-4 сыйныф балалары өчен сораулар.

1. **Сорау:** Син мөселманмы?

Жавап: Әйе, Әлхәмдүлилләһ мөселман.

Сорау: Мөселманлыкка шәһитенң нидер?

Жавап: *Әшһәдү әл ләә иләһә илләл-ләһү вә әшһәдү әннә Мөхәммәдән габедүһү вә расулүһү.* (Чыннан да бер Аллаһтан башка гыйбадәт кылырга лаеклы Зат юклығына һәм чыннан да Мөхәммәт Аның колы һәм илчесе икәнлегенә мин шаһитлык бирәм).

2. **Сорау:** Ни кылу белән мөселмансың?

Жавап: Иман китерү белән мөселманмын.

Сорау: Иман, дип нинди сүзне , нәрсәне әйтәләр?

Жавап: Иман – ул Аллаһның илчесе Мөхәммәд, Аллаһтан үзе белән нәрсә алып килде, шуны тел белән танып әйтү һәм күңел белән аңа нык ышану.

3. **Сорау:** Кем колы буласың?

Жавап: Аллаһ колы булам.

Сорау: Кем өммәте торырсың?

Жавап: Мөхәммәд гәләйһиссәләм өммәте торырмын.

4. **Сорау:** Кем дустаны торырсың?

Жавап: “Чәһәр ярлар”(дүрт дус) дустаны булырмын.

Сорау: Алар кемнәр?

Жавап: Алар дүрт тугъры хәлифә: Әбү Бәкер Әс-Сиддыйк, Гомәр Әл-Фарук, Госман ибн Гаффән, Гали ибн Әбү Талиб (Аллаһ алардан разый булсын).

5. Сорау: Кем нәселеннән булырсың?

Жавап: Саф Адәм гәләйһис-сәләм нәселеннән торырмын.

6. Сорау: Кем милләтеннән булырсың?

Жавап: Ибраһим гәләйһис-сәләм милләтеннән торырмын.

7. Сорау: Кем мәзһәбеннән булырсың?

Жавап: Имам Әгъзам Әбү Хәнифә мәзһәбеннән булырмын.

Сорау: Мәзһәб ничәдер? Ниндиләр?

Жавап: Дүрттер. 1) Имам Әгъзам Әбү Хәнифә, 2) Имам Шәфиғи, 3) Имам Мәлик, 4) Имам Әхмәд бине Хәнбәл мәзһәбләре.

8. Сорау: Барлыкка китерүчең кемдер?

Жавап: Сине һәм мине барлыкка китерүче - бер Аллаһ Тәгаләдер.

Сорау: Пәйгамбәрең кемдер?

Жавап: Мөхәммәд Мостафа саллал-лаһу гәләйһи вәссәләм.

9. Сорау: Динең нинди диндер?

Жавап: Ислам динедер.

Сорау: Ислам нидер?

Жавап: Ислам - ул Аллаһы Тәгаләгә буйсыну, Ул кушкан эшне эшләү, Ул тыйган эшләрдән тыелу, алардан ерак булудыр.

10. Сорау: Исламның төзеклеге - ничә нәрсә беләндер?

Жавап: Биш нәрсә беләндер.

Сорау: Алар ниндиләр?

Жавап: 1) “Аллаһтан башка гыйбадәт кылырга лаеклы зат юк һәм Мөхәммәд Аның колы һәм илчесе,” - дип шаһитлык бирү. 2) Биш вакыт намаз уку. 3) Рамазан аенда ураза тоту. 4) Зәкәт түләү. 5) Хаж кылу (әгәр көче житсә).

11. **Сорау:** Вәхий нәрсә ул?

Жавап: Ул пәйгамбәрләргә Аллаһтан килгән хәбәр.

12. **Сорау:** Аллаһтан пәйгамбәрләргә вәхийне алып килүче фәрештәнең исеме ничек?

Жавап: Жәбраил.

13. **Сорау:** Бәдрәфкә ничек керәсе һәм нинди догалар укыйсы?

Жавап: Бәдрәфкә сул аяк белән керәбез һәм *“Бисмилләһ. Аллаһүммә инни әгүзү бикә минәл-хубеси үәл-хәбәис”* дип укыйбыз, чыкканда уң аяк белән чыгабыз һәм *“Гуфранәкә”* дип әйтәбез.

14. **Сорау:** Мәчеткә ничек керәбез һәм нинди догалар укыйбыз?

Жавап: Уң аяк белән керәбез һәм шушы доганы укыйбыз *“Бисмилләһ, Әллаһүммә-фтәх ли әбүәбә рахмәтик”*, чыкканда сул аяк белән чыгабыз һәм *“Бисмилләһ, Әллаһүммә инни әс-әлүкә мин фәдълик”* дип әйтәбез.

15. **Сорау:** Зиратка кергәндә нинди дога укып керәбез?

Жавап: *Галәйкүмүс-саламү йә әһләд-дияри рахимәллаһүл-мустәкъдиминә миннә үәл-мүстәәхирина минкүм. Әнтүм ләнә сәләфүн үә нәхнү ләкүм халәф. Үә иннә ин шәә-әллаһү бикүм ләәхикун. Нәс-әлуллаһә тәгалә ләнә үә ләкүмүл-гәфийәһ.* (Әй бу йортларның әһелләре, сезгә Аллаһы Тәгаләнең сәләме булсын. Аллаһы Тәгалә дөнъядан үткән сезгә дә һәм сездән калган безгә дә рәхмәт кылса иде. Сөз бездән әүвәлгә кешеләрсөз, без сездән соңга калган кешеләрбез. Инша Аллаһ, әлбәттә, сезгә тоташырбыз. Үзебез өчен дә, сөзнәң өчен дә Аллаһы Тәгаләдән сәләмәтлек һәм гафиять сорыйбыз.)

16. **Сорау:** Гыйлем, дәрәс алдыннан укыла торган дога.

Жавап: *Рабби зидни гыйльмән.*

17. **Сорау:** Ашаганчы укый торган дога.

Жавап: *Әл-Лааһүммә бәәрик ләнәә фиһи мәә разәктәнәә вә кыйнәә газәәбәннәәр. Бисмилләәһир-рахмәәнир-рахиим.*

18. **Сорау:** Ашаганнан соң укыла торган дога.

Жавап: *Әлхәмдүлилләһи әлләзии әтъягәәмәнәә вәсәкаанәә вә жәәгаләнәә минәл муслимиин.*

19. **Сорау:** Бер жирдә яки бер мәҗлестә утырганнан соң нинди дога укыла?

Жавап: *Аллаһүммә әнзилнии мүнзәлән мүбәракән үә әнтә хайрүл-мүнзилин.*

20. **Сорау:** Өйдән чыкканда укый торган дога.

Жавап: *Бисмилләһ, тәүәккәлтү галәллаһи үә ләә хәүлә үә ләә куүәтә иллә билләһ.*

21. **Сорау:** Кемне “мөэминнәрнең әнисе” дип атыйлар?

Жавап: “Мөэминнәрнең әнисе”, дип Рәсүлебез Мөхәммәд с.г.в.нең хатыннарын атыйлар.

22. **Сорау:** Пәйгамбәребез с.г.в.нең балалары?

Жавап: Касыйм, Габдулла, Ибраһим, Зәйнәп, Рокыя, Өммегөлсем, Фатыйма.

23. **Сорау:** Пәйгамбәребез исемен атасаң яки ишетсән нәрсә, дип әйтергә кирәк?

Жавап: *“СалләЛлаһу галәйһи вә сәлләм”*

5-6 сыйныф балалары өчен сораулар.

1. Сорау: Тəһарət нəрсə ул? Тəһарəтнең фарызларын санап күрсəт?

Жавап: Тəһарət - ул чистарыну. Фарызлары:

- 1) Йөз юу,
- 2) терсəклəргə кадər ике кулны юу (терсəклəрен кертəп),
- 3) башның дүрттəн беренə мəсех кылу,
- 4) тубыкларга кадər ике аякны юу (тубыкны да кертəп).

2. Сорау: Тəяммүм нəрсə ул? Тəяммүмдəгə дурт фарызны сана.

Жавап: Су белəн тəһарət алу мөмкинлеге булмаган вакытны тəһарəтне алыштыручы гамəl. Фарызлары:

- 1) Кылачак тəяммүмгə белəн намаз укуны ниятлəү,
- 2) куллар белəн сугыласы əйбер жир затыннан булу,
- 3) жир затына учлар белəн сугып йөзгə мəсех кылу,
- 4) икенче мəртəбə учлары белəн жир затына сугып ике кулының терсəклəренə кадər мəсех кылу.

3. Сорау: Көнгə ничə вакыт намаз фарыз? Вакытлары белəн санап бир.

Жавап: Һәр намазны үз вакытында уку – фарыздыр. Вакыты кəрмəс борын укылган намаз - фарыз намазга

хисаб кылынмас. Вакытында укылмый калган намазны икенче вакытта каза кылу - фарыз була. Һәр мөселманга биш вакыт намаз фарыз:

Иртә намазының вакыты - таң яктылыгы жәелгәннән башлап, кояш чыга башлаганчыдыр.

Өйлә намазының вакыты - кояш төш вакыты турысыннан авышканнан башлап, икенде вакытына кадәр.

Икенде вакыты – һәр нәрсәнең күлөгәсе төш вакытындагы күлөгәсеннән башка үзе озынлыгы кадәр ике өлеш озайганнан башлап, кояш тәмам батып беткәнчедер.

Ахшам вакыты – кояш батып тәмам күмелгәннән башлап, шәфәкь кызыллыгы беткәнчедер.

Ястү вакыты - шәфәкь кызыллыгы беткәннән башлап, таң яктылыгы жәелгәнчедер.

4. **Сорау:** Намазның тышкы фарызларын сана?

Жавап: 1) тәһарәтле булу, 2) тәне пакь булу, 3) киеме пакь булу,

4) намазлыгы пакь булу, 5) гаурәт жирләре капланган булу, 6) намазның вакыты керү, 7) кыйблага таба юнәлү, 8) күңел белән намазга ният кылу.

5. **Сорау:** Намаз эчендәге ничә фарыз, аларны сана?

Жавап: намаз эчендә сигез фарыз бар:

1) «тәкбир»-намазга керешкәндә “*Аллаһу әкбәр*“ дию,

2) «кыям»-өч аять укыр кадәр аягүрә басып тору,
3) «кыйраэт»-кыямда өч аять чамасы Коръән уку,
4) «рөкүгъ кылу»—ягъни тезлэргә таянып иелеп тору,
5) «сөжүд»-маңгайны жиргә тидереп, ике мәртәбә сәждә кылу,

6) «когъүд»-намазның ахырында кагъдэгә утыру,
7) «тәртип»-намазның рөкеннәрен тиешле тәртиптә кылу,
8) «хуруж»- намаздан үз ихтияры белән чыгу.

6. **Сорау:** Нәрсә ул “Шәһадәт кәлимәсе”? Аны мәгънәсе белән әйтеп күрсәт.

Жавап: “Шәһадәт кәлимәсе” ул кешенең мөселман икәннен игълан кылучы сүз. *“Әшһәдү әл-ләә иләһә иллә Аллаһу вә әшһәдү әннә Мухәммәдән гәбедүһү вә расулуһ”*. (Шаһитлек бирәмен, Аллаһтан башка гыйбадәт кылырга лаеклы зат - иләһ юк һәм шаһитлек бирәмен Мөхәммәт Аллаһның колы һәм Расүле).

7. **Сорау:** Сезнең авылның имамының исеме ничек? Балтач районының мөхтәсибе кем? Татарстанның мөфтие кем?

Жавап: *ирекле*

8. **Сорау:** Мәчет нәрсә ул? Син мәчеткә атнага ничә барасың?

Жавап: Мәчет ул мөселманнар бергә жыелып Аллаһка намаз укый торган урын.

9. **Сорау:** Госелдәге 3 фарызны сана?

Жавап: 1) авызга су алу,

2) борынга су алу,

3) бөтен тәнгә су тидерү.

10. **Сорау:** Иманның фарызларын санап күрсәт?

Жавап: 1) Аллаһы Тәгаләгә инану,

2) фәрештәләренә инану ,

3) китапларына инану,

4) пәйгамбәрләренә инану,

5) тәкъдирнең яхшысы да яманы да Аллаһы Тәгаләдән

икәнлегенә инану,

6) Ахирәт көненә инану,

7) гүрдән кубарылуга инану.

11. **Сорау:** Яхшы һәм начар, тыелган эшләрдәге фарызлар?

Жавап: 1) Изгелек эшләргә өндәү,

2) явызлыктан тыю.

12. **Сорау:** Хәдис нәрсә ул?

Жавап: Мөхәммәд саләллаһу гәләйһи вәссәләмнең әйткән сүзләре.

13. **Сорау:** Гыйлем алу хакында хәдис беләсеңме?

Жавап: Мөселманга бишектән ләхеткәчә гыйлем алу фарыз.

14. **Сорау:** “Кәлимәтү-т-тәүхид” кәлимәсен мәгънәсе белән әйтеп күрсәт.

Жавап: *“Әшһәдү әл-ләә иләһә иллә-Ллаһү вәхдәһүү ләә шәриикә ләһү. Ләһүл-мүлкү вә Ләһүл-хәмдү юхию вә йүмиитү вә һүә хәйун ләә йәмүүтү. Биядиһил-хайру вә һүә гәләә күлли шәйин кадиир”*. (Шәһадәт бирәм: Аллаһы Тәгаләдән башка гыйбадәт кылырга яраклы зат (иләһ) юк. Ул Аллаһ ялгыз, Аның тиңдәше юк. Бөтен падишаһлык һәм мактау Аллаһы Тәгаләгә генә хас. Ул Аллаһы Тәгалә терелтә һәм үтерә, ләкин Үзе һәрвакыт терек булып, бер вакытта да үлчәк түгел. Барча хәерле эшләр Аллаһы Тәгаләдән һәм Аның Көч-Кодрәте барча нәрсәгә дә житә).

15. **Сорау:** “Кәлимәтү-л-истигъфәр” мәгънәсе белән әйтеп күрсәт.

Жавап: *“Әстәгфиру-Ллаһә, Әстәгфиру-Ллаһә, Әстәгфиру-Ллаһә Тәгәләә мин күлли зәнбин әзнәбәтүһү гәмдән әү хатаән, сирран әү гәләәниятән. Вә әтүүбү иләйһи минәз-зәнби-лләзи әгләмү вә минәз-зәнби-лләзи ләә әгләмү. Иннәкә Әнтә гәлләәмүл-гуюб”*. (Аллаһы Тәгаләдән мине һәрбер гөнаһларымнан ярлыкауны кат-кат телимен, белмичә кыйлган гөнаһларымнан да, хаталык илә кыйлган гөнаһларымнан

да, яшерен кыйлган гөнаһларымнан да, ачык кыйлган гөнаһларымнан да. Дәһи, әй Раббым, белеп кыйлган гөнаһларымнан да, белми кыйлган гөнаһларымнан да тәүбә кыйламын (үкенәмен һәм аларны эшләмим). Әй Аллаһ, тәхкыйк, Син яшерен нәрсәләргә Белүчесең).

16. **Сорау:** “Кәлимәтү-т-тәмжид” мәгънәсе белән әйтеп күрсәт.

Жавап: *“Сүбхәәнә-Ллаһи вәл-хәмдү ли-Лләһи вә ләә иләһә иллә-Лллаһү вә-Ллаһү Әкбәр. Ләә хәүлә вә ләә куввәтә илләә би-Лләһил-гәлийил-гәзыйм. Мә шәә Әллааһү кәәнә вә мәә ләм яшәъ ләм якүн. Әл-иимәнү икраарун бил-лисәәни вә тәсдиикун бил-калби бимә жәәъә биһи мин гиндил-Ләһи Мүхәммәдүр-расүүлүллаһ салләл-Лаһү гәләйһи вә сәлләм”*. (Аллаһы Тәгаләне һәрбер кимчелекләрдән, һәрбер гаепләрдән пакъ, дип әйтәмен. Һәрбер макталу Аллаһы Тәгаләгә генә хас. Аллаһы Тәгаләдән башка гыйбадәт кылырга лаек зат (иләһ) юк. Аллаһы Тәгалә һәрнәрсәдән олугърак. Һич хәл һәм куәт юктыр, мәгәр олуг һәм бөөк булучы Аллаһы Тәгалә илә генәдер. Аллаһы Тәгалә нәрсәнең булуын теләсә, ул нәрсә булыр һәм нәрсәнең булуын теләмәсә, ул нәрсә булмас. Иман - ул, Аллаһы Тәгаләнең Рәсүле Мөхәммәд салләлЛаһү гәләйһи вә сәлләм Аллаһы Тәгалә

тарафыннан алып килгән нәрсәләрнең барчасын, тел белән әйтеп һәм күңел белән дәрәс, дип тану).

17. **Сорау:** “Иман мүжмәл” мәгънәсе белән әйтеп күрсәт.

Жавап: *“Әмәнтү би-Лләһи кәмәд һүд биәсмәәһи вә сифәәтиһи вә кабилтү жәмиғә әхкәәмиһи”*. (Барча мөбарәк исем һәм сыйфатлары белән Аллаһы Тәгаләгә иман китердем һәм Аллаһы Тәгаләнең барча хөкемнәрен кабул иттем).

18. **Сорау:** “Иман муфәссал” мәгънәсе белән әйтеп күрсәт.

Жавап: *“Әмәнтү би-Лләһи вә мәләикәтиһи вә күтүбиһи вә руссулиһи вәл-яүмил-әәхыри вәл-кадәри хайриһи вә шәрриһи минә-Лләһи Тәгәләдә вәл-бәгси бәгдәл-мәүти”*. (Мин Аллаһы Тәгаләгә, Аның Фәрештәләренә, Китапларына, Пәйгамбәрләренә, Ахирәт көненә, Тәкъдирнең яхшысы-яманы да Аллаһы Тәгаләдән икәнлегенә һәм үлгәннән соң янә терелүгә иман китердем).